

حکیم‌زاده‌استاد علوم تربیتی دانشگاه تهران مطرح کرد:

از بین بردن اعتماد به نفس دانش آموزان مدارس دولتی با سیاست‌های غلط جداسازی

■ معاون سابق آموزش ابتدایی وزارت آموزش و پرورش معتقد است: سیاست‌های غلط جداسازی در نظام آموزشی، اعتماد به نفس دانش آموزان مدارس دولتی و گاهی اوقات حتی معلمان این مدارس را از بین برده است و در واقع باورهای آن‌ها را نسبت به یادگیری مخدوش کرده است.

◀ **پارمیس – الف**

گروه علمی و آموزشی – «رضوان حکیم‌زاده، معاون سابق آموزش ابتدایی وزارت آموزش و پرورش، و مدیرعامل سازمان آموزش و پرورش با اسم مستعار خصوصی سازی می‌داند. او ضمن ایراز نگارنی از کالا انگاشته

شدن آموزش و سیاست غلط جداسازی دانش آموزان در نظام آموزشی کشور، تبعات تنوع بخشی مدارس را مورد ارزیابی قرار می دهدو وجود چنین سیاست هایی را آغازگر شکاف طبقاتی عنوان می کند.این استاد علوم تربیتی دانشگاه تهران بر این باور است کاهش سهم دهک‌های پایین جامعه از قبولی در دانشگاه های برتر کشور محصور این رویکرد و ناشی از ایجاد تبعض در کیفیت آموزش و فرصت های نابرابر یادگیری است که در پی آن امکان رانقبای طبقه اجتماعی از طریق آموزش برای کم برخوردار های سلب می شود. او تأکید دارد برای پایان دادن به این وضعیت باید سیاست حذف تنوع مدارس را در پیش گرفت و به سیاست جداسازی دانش آموزان پایان داد.منروح این گفت‌وگو را در ادامه می خوانید:

«شکاف طبقاتی» از جود تبعیض در کیفیت آموزش آغاز

تازه وارد کلاس۱۱م، نفر آن‌ها دانش آموزان مدارس خاص بودند که به دانشگاه تهران راه یافتند. واقعا موجب ناراحتی است که دانش آموزان طبقات کمتر برخوردار جامعه امکان راهیابی به دانشگاه‌های برتر کشور را نداشته باشند. در واقع تناقض عجیبی وجود دارد؛ در روند آموزش قبل از دانشگاه، کسانی که پولدار هستند می‌توانند به آموزش های خصوصی مطلوب‌تر دست پیدا کنند و به مساد همین سرمایه در آینده در دانشگاه‌های خوب دولتی رایگان درس می‌خوانند و فرزندان طبقه محروم جامعه به دلیل نداشتن امکانات، کمتر فرصت یادگیری مطلوب در آموزش عمومی پیدا می‌کنند و کسانی که آرزو و علاقه دارند در فرزندانشان به دانشگاه‌ها راه‌پیداکنند، مجبور می‌شوند که فرزندان خود را به دانشگاه‌های پولی و بی کیفیت بفرستند. به عبارتی دست دانشگاه‌های غیردولتی و پولی در جیب محروم‌ترین اقشار جامعه است و برخوردارهای جامعه در دانشگاه‌های برتر کشور آن هم به صورت مجانی درس می‌خوانند! این تناقض که این روزها شاهد آن هستیم واقعا نگران کننده است.

از بین بردن اعتماد به نفس دانش آموزان مدارس دولتی با سیاست‌های غلط جداسازی

من معتقدم معلمان مدارس دولتی ما جزوو بهترین، بر تراش‌ترین و باکیفیت‌ترین معلمان ما هستند؛ آن‌ها با وجودی که در شرایط سختی کار می‌کنند، تمام توان خود را به کار می‌گیرند، اما سیاست‌های غلط جداسازی اعتماد به نفس دانش آموزان مدارس دولتی و گاهی اوقات حتی معلمان این مدارس را از بین برده است یادگیری مخدوش کرده است. وقتی به شکل دائمی فاصله‌گذاری و طبقه‌بندی می‌کنند، ناخودآگاه این احساس در دانش آموز شکل می‌گیرد که من توانایی خاصی ندارم و به همین دلیل مجبورم در مدرسه دولتی درس بخوانم. دانش آموز متوجه می‌شود که در مقایسه با دانش آموزان مدارس خاص غیردولتی از چه امکاناتی محروم است. تراکم دانش آموز در کلاس‌های درس مدارس دولتی و نبود امکانات مزید بر علت و موجب تشدید این حس می‌شود.

معلمان در مدارس دولتی تلاش می‌کنند، ولی تا زمانی که شرایط یادگیری را به شرایط مطلوبی بدل نکنیم و تا وقتی درس بالا باشد، تا زمانی که منابع و

امکانات آموزشی به اندازه مطلوب در دسترس نباشند، محیط‌های یادگیری ایجاد شده نمی‌تواند چندان مطلوب باشد و روی کارکرد معلم اثر گذار است. فرض کنید به معلم ماموریت تدریس در یک کلاس ۴۶ نفره یا یک کلاس ۴۶ نفره واگذار شود؛ کلاس ۲۰ نفره‌ای که معلم می‌تواند روی حمایت و پشتیبانی خانواده‌ها نیز حساب کند. محیط و شرایط یادگیری در این کلاس با کلاس ۴۶ نفره‌ای که اکثرا خانواده‌ها حتی سواد موثر برای حمایت از دانش آموز نداشته باشند، قابل مقایسه نیست. در این وضعیت هر چقدر هم معلم تلاش کند نمی‌تواند به هدف مطلوب برسد. زمان آموزش در کلاس‌های تراکم مطلوب در مقایسه با کلاس‌های پرجمعیت برای دانش آموزان یکسان نیست در نتیجه با این که معلم مدرسه دولتی همه تلاشش را می‌کند، شاهد خروجی و نتایج متفاوتی در مدارس دولتی و غیردولتی خواهیم بود.

بکارگیری معلم در مدارس غیردولتی بسا تحصیلات غیر مرتبط به دلیل پرداخت حداقلی

فکر می‌کنید خانواده‌ها می‌توانند در تغییر رویه جاری نقشی ایفاکنند؟ آیا با عدم ثبت نام فرزندان خود در مدارس غیردولتی می‌توانند سود موجب تقویت مدارس دولتی شوند؟
اجازه دهید من اول در رابطه با انگار با کیفیت تریوند مدارس غیردولتی چند نکته بگویم. در این شکی نیست که مدارس غیردولتی بنگاه اقتصادی و تابع الگوهای بازار هستند. من فکر می‌کنم بخشی از تفاوت بین مدارس دولتی و غیردولتی تبلیغات است؛ در واقع تا جایی که به کیفیت معلم مربوط می‌شود با قطعیت می‌گویم معلمان مدارس دولتی کیفیت بالایی دارند و رشته‌های تحصیلی آن‌ها مرتبط است، اما چنین موضوعی در مدارس غیردولتی کمتر رعایت می‌شود. در مدارس غیردولتی افراد زیادی به عنوان معلم بکار گرفته می‌شوند که تحصیلات غیر مرتبط دارند. به این دلیل که نگاه حاکم بر آن بستر سدجویانه است و می‌خواهند نیرویی به کار بگیرند که حداقل پرداخت را به جز حداکثر بهره کشی داشته باشند. با کردن دانش آموزان و خانواده‌ها در نتیجه کیفیت مطلوب ورودی‌ها — و نه لزوماً کار مدرسه — نتایج خوبی دارند، بسیاری از مدارس غیر دولتی کیفیت

علمی و آموزشی

قابل قبولی ندارند. تنها ویژگی مطلوب آن‌ها برای خانواده‌ها کم بودن تراکم دانش آموزی است که در کیفیت و شرایط یادگیری اثر می‌گذارد.

باید از نظام طبقاتی آموزشی دست‌نخسبیم و دنبال مدارس فراکلر باشیم

اگر از منظر انسجام اجتماعی نیز بخواهیم به این موضوع توجه کنیم باید از نظام طبقاتی آموزشی دست‌نخسبیم و دنبال مدارس فراکلر باشیم؛ مدارسی که کیفیت پاددهی یادگیری را برای همه دانش آموزان در کنار هم ایجاد کند نه به صورت جدا از هم. وقتی به کارگردهای آموزشی و پرورش نگاه کنیم، می‌بینیم که این دستگاه در هویت یابی، ایجاد انسجام و تحرک طبقات اجتماعی بسیار موثر است. وقتی طبقات پایین‌تر جامعه امکان تحرک طبقاتی را به واسطه آموزش ضعیف پیدا می‌کنند، این دانشگاه از دست می‌دهند، مواجه هستیم. به عنوان مثال در رابطه با پیامدهای منفی جداسازی در مدارس، دکتر «کت کاتکلین» استاد فلسفه و تئوری آموزشی بر اساس پژوهش‌هایی که در این مورد در آمریکا انجام شده بیان می‌کند: اگر یک سیستم آموزشی تغییر کند، انتقال فرهنگ آن مخدوش خواهد شد. ساده‌ترین راه برای تجزیه درازمدت یک جامعه بدون استفاده از خشونت، ایجاد سیستم‌های آموزشی جداگانه برای گروه‌های است که از هم جدا می‌شوند. اگر به گذشته نگاه چندان دور هم برگردیم می‌بینیم که تنوع مدارس کشور ایگونه نبود و فرزندان اقشار مختلف جامعه، کارگران، کارمندان، پزشکان، مهندسان و . . . طبقات خود را پشت در کلاس جامی گذاشتند و در یک کلاس با هم درس می‌خواندند و نتایج خیلی خوبی برای همه دانش آموزان و برای جامعه در پی داشت.

فکر می‌کنید «مردمی سازی» آموزش و پرورش که این روزها زیاد به کار برده می‌شود، مرز حدود استاندارد را در اصل بر اساس علم تعلیم و تربیت، مردم چقدر می‌توانند در آموزش ورود پیدا کنند؟

ابریا پاسخ به این سوال باید قدری به سابقه تاریخی این مسئله بپردازیم چون برخی از افرادی که اطلاعاتی در زمینه‌های موضوع ندارند، صرفا با شنیدن عباراتی مانند مردمی سازی و حق انتخاب شهروندان آن را تضمین کنند تا هم‌چنان بتوانند از بودجه دولت از بی‌بهره‌ها استفاده کنند. ما باید برای پاسخ به این سوال باید قدری به سابقه تاریخی این مسئله بپردازیم چون برخی از افرادی که اطلاعاتی در زمینه‌های موضوع ندارند، صرفا با شنیدن عباراتی مانند مردمی سازی و حق انتخاب شهروندان آن را تضمین کنند تا هم‌چنان بتوانند از بودجه دولت ایده

خصوصی شدن آموزش‌های اقتصاد نئولیبرال و افرادی مانند میلتون فریدمن و دیگران برمی‌گردد که منجر به کالایی شدن خدمات آموزشی می‌شود. ایسن مدل با عنوان‌های فریبنده‌های مانند مردمی‌سازی آموزشی و دادن حق انتخاب به شهروندان بسا برنامه‌هایی مانند مدارس به‌ی‌هتی، چارت‌ری و . . . در کشورهای آمریکا و شیلی دنبال‌شده‌و بر اساس پژوهش‌های متعددی که توسط متخصصان در این کشورها انجام شده، نتایج فاجعه باری همچون ایجاد فاصله بیشتر و تشدید فقر آموزشی در بین دانش آموزان خانواده‌های کمتر برخوردار نیز به دنبال داشته است.

چرا مدارس غیردولتی هر دانش‌آموزی را ثبت‌نام نمی‌کنند؟

مدارس غیردولتی در ثبت نام دانش آموزان از طریق آزمون‌های ورودی و مصاحبه بسا خانواده‌ها اقداماتی از این دست، دانش آموزان را برای ثبت نام در مدرسه انتخاب می‌کنند تا جایی که ورود به برخی از این مدارس از ورود به دانشگاه نیز دشوارتر است و حتی برخی از آن‌ها در اقدامی ضدتربیتی، دانش آموزان خودشان را که در طول تحصیل در مدرسه خاص عملکرد خوبی ندارند، برای پایه‌های بالاتر و با دوره بعدی ثبت نام نمی‌کنند و افراد غریب‌الاشد جدید را جایگزین قبلی‌ها می‌کنند. به عبارتی تحولات ضعف‌تر خودشان را از افزایش پدایه می‌کنند و تازه نفس‌ها را جایگزین می‌کنند که این امر باعث آسیب‌های روحی روانی فراوان برای این دسته از دانش آموزان و خانواده‌هایشان می‌شود. بنابر این وقتی مدیریت از دولت‌به‌بخش خصوصی سپرده می‌شود، فقط منافع بنگاهش را می‌بیند و دست به گریزش می‌زند و می‌خواهند سلیقه‌ای عمل کنند. در آمریکا در روند خصوصی یا مردمی‌سازی همین اتفاقات رخ داد و مدارس زیادی از ثبت نام دانش آموزان ضعیف‌تر بسا دانش آموزان رنگین پوست به کوپن دولت هم داشتند، سرباز می‌زند و بهانه‌های گوناگونی هم داشتند.

مردمی‌سازی آموزشی و پرورش یا خصوصی سازی؟!

بررسی‌ها نشان داد که در یک روند رقابتی بورس پشته‌ای به جای تلاش برای ایجاد کیفیت از طریق برنامه‌ها و فعالیت‌های هذمذمن سعی می‌گردند با ثبت نام دانش آموزان بسا شرایط یادگیری بهتر کیفیت مدرسه را تضمین کنند تا هم‌چنان بتوانند از بودجه دولت از

اقتصاد کیش ۱

طریق کوپن خانواده‌ها بهره‌مند شوند. بر همین مبنا صاحبزنان در آمریکا با پایه پژوهش‌های انجام‌شده استدلال می‌کنند که کوپن‌های بیش از آنکه رقابت را بین مدارس تقویت کنند، به رفتار رانت‌جویانه بین آن‌ها دامن زده‌اند. لذا می‌توان گفت که کوپنی‌سازی مدارس صرفا نوعی بازارسازی برای مدارس خصوصی ایجاد می‌کند و بدین صورت هیچ رقابتی بین مدارس دولتی ایجاد نخواهد شد و اساسا خود این رقابتی کردن مدارس هم برگرفته از روایت بازارگرایانه و بنگاهداری است و مورد نقد‌های جدی قرار دارد.

تأکید بر حذف تنوع مدارس و پایان دادن به سیاست جداسازی دانش آموزان

از منظر اجرایی موضوع مردمی‌سازی آموزش و پرورش را چطور اجرا می‌کنید؟

از منظر اجرایی هم من معتقدم حق انتخاب مدارس اصلا واقع بینانه نیست؛ زمانی که در برخی مدارس دولتی برای ۳۰ دانش آموز ظرفیتی در یک کلاس درس، ۶۰۰ نفر متقاضی ثبت نام وجود دارد، حضور می‌توانیم از حق انتخاب خانواده‌ها برای برگزیدن مدرسه صحبت کنیم؟ یا در مناطق روستایی و عشایری که فقط یک کلاس چندپایه وجود دارد، حضور از حق انتخاب خانواده‌ها صحبت می‌کنیم؟ این حرف‌ها بسا چندان آنگارانه است و نمی‌توان با چنین سیاستی به سمت مردمی سازی رفت. واقعیت این است که بهداشت، سلامت، امنیت، حمل و نقل و آموزش حق شهروندان بر گردن دولت‌هاست. اصلا مردم دولت ایجاد می‌کنند که بتوانند از این خدمات بهره ببرند. اینکه در لفاظیه با عبارات ظاهرا زیبا مانند مردمی سازی، سیاستی غلط را دنبال کنیم نتیجه بخش نیست.

باید تاریخ تحولات آموزش را بخوانیم و نیم‌نگاهی بسه تجربه‌های شکست خورده در سایر کشورها داشته باشیم تا مجدداً آن‌ها را تکرار نکنیم. لسان در جمع، مقدم‌مقدم برای ایجاد جامعه‌ای بر‌خوردار از عدالت اجتماعی باید شرایط دسترسی به آموزش با کیفیت از طرف دولت برای همه شهروندان ایجاد شود که لازمه آن حذف تنوع مدارس و پایان دادن به سیاست‌های جداسازی دانش آموزان و بکارگیری همه ظرفیت‌ها در جهت بکارگیری تعداد کافی از معلمان آموزش دیده با صلاحیت در مدارس هابی با تراکم استاندارد در مدارس باشیم.

اطلاعات جدید درباره خاص ترین خودرو جهان

مربوط به برد حرکتی تسلا سایبر تراک که سال ۲۰۱۹ شنیدیم، تفاوت دارد. قدرتمندترین تریم در این بخش، نمونه مجهز به دو موتور الکتریکی است که برد حرکتی آن ۵۴۷ کیلومتر عنوان شده است. برد حرکتی سایبریست با همان تریم ۳موتوره برابر با ۵۱۵کیلومتر است. برد حرکتی تریم تک موتور نیز از آن نخواهد بود، حدود ۶۱ هزار دلار قیمت گذاری می شود که البته این عدد قطعاتی نیست و توجه به شرایط اقتصادی زمان عرضه تغییراتی خواهد داشت. تریم دو موتور از ۷۹۹۹۰ دلار کلد می خورد و سایبر تراک تسلا در بالاترین تریم یعنی سایبریست ۹۹۹۹۰ دلار قیمت دارد. اگر به خاطر داشته باشید، در سال ۲۰۱۹ ایلان ماسک قیمت پایه سایبر تراک را ۳۹۹۰۰ دلار عنوان کرده بود.

سایبریست امکان دستیابی به رکورد عالی ۲۶ ثانیه برای شاخص صفر تا ۹۶ کیلومتر را ممکن می سازد. تریم ۶۰۰ اسب بخاری سایبر تراک نیز شاخص صفر تا ۹۶ کیلومتر بر ساعت را در ۴٫۱ ثانیه ثبت می کند. ایسن رکورد برای تریم تک موتور حدود ۶۵ثانیه در وب سایت تسلا مورد اشاره قرار گرفته است. اطلاعات

نشانه اسم مصدر ۴- قابل خواندن - شهر استان خوزستان - چله کمان ۵- یخشنده - اندوهکین - از صنایع ادبی ۶- یکی از فقیرترین کشورهای جهان - سم‌ها - علت ۷- آش - روستایی در «لهستان» - هواچه - ضمیر مفعولی اثر «جان فلنگن» استرالیایی ۸- ساحل طلا- طراحی مقدماتی - ناسپاسی - نفس بلند ۹- ناهی برای خانم‌ها - طرف آزمایشگاهی - ضروری ۱۱- عددی سه رقمی - نوعی مریخ - توربو و دورنگی ۱۲- شیوه رفتار - قطعه‌ای از زمین زراعت کرده - کشور نیشکر ۱۳- هالوزن نمک - شهری حومه سندج - شرکتی سازنده وسائط نقلیه - ایرزد انزلی ۱۴- درمان تعهد و پذیرش - شهری حومه مید- از سبزی‌ها ۱۵- غذای فرانسوی - سنگ کریستال

بسا توجه به نوید کشیدن زمان تحویل سایبر تراک‌ها اخبار مربوط به این خودرو نیز داغ تر شده است. (در آخرین مراسم مرتب، ۱۰ دستگاه اول تحویل مشتریان شده است) مهم ترین خبر به‌پیش‌انه این حجم‌فلزی عجیب و غریب مربوط می‌شود که جذاب ترین تریم آن یعنی سایبریست از ۳موتور الکتریکی استفاده می‌کند و ۸۲۵اسب

گروه علمی و آموزشی -

گزارشی جدید، تحولات فنی بزرگی را برای مؤسسات در سال ۲۰۲۴ پیش‌بینی کرده است. به منظور پیش‌بینی دوره بعدی در چنین انداز کسب و کارها، شرکت مشاوره جهانی گارتر تحلیلی از آینده بخش سازمانی پس از سال ۲۰۲۴ منتشر کرد که نشان‌دهنده یک نقطه عطف محوری به دلیل تحولات بزرگ ناشی از فناوری‌های جدید و تأثیرات بالقوه مثبت و منفی آن‌ها است. بر اساس تجزیه و تحلیل منتظر شده توسط اکونومیک تایمز، انتظار می‌رود هوش مصنوعی عا سال ۲۰۲۶، ۷۰ درصد از تلاش‌های طراحی و توسعه هیلینگکنش‌های جدید وب و موبایل را متحمل کند. همچنین پیش‌بینی می‌شود تعداد کارمندان حوزه فناوری اطلاعات به میزان ۸۰ درصد افزایش یابد. روندهایی که قرار است در سال ۲۰۲۴ آشکار شوند، نودبیش‌طیف وسیعی از مزایا خواهند بود، از

جدول روزنامه‌های دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

- یخچه - گلی زینتی - هلاکت و کشتار
- ۱۱- قایل خواندن - شهر استان خوزستان - چله کمان
- ۱۲- همششین و همدم - زنگ کاروان - جوش چرکین
- ۱۳- نوعی کیره مو - تندیس - پاره و بخش - عادت
- ۱۴- بیماری سبزی و آب آلوده - میغ - دهی دیدنی و بکر در اردبیل
- ۱۵- غذاهای نوروزی «ترکمنستان» - شاعر بهار قاجار

▼ **عمودی:**

- شهر «پاکستان» - منطقه‌ای خوش آب و هوا در مسیرایلام به مهران و در منطقه عمومی صالح آباد
- اصطلاح بانکی - برنامه‌ای برای تلفن همراه - چغندر پخته
- درخت زبان گنجشک - گلوله - ارزان نیست -

۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱									
۲									
۳									
۴									
۵									
۶									
۷									
۸									
۹									
۱۰									
۱۱									
۱۲									
۱۳									
۱۴									
۱۵									

حل جدول ویژه شماره ۴۳۵۵

۱۵	۱۴	۱۳	۱۲	۱۱	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱														
۲														
۳														
۴														
۵														
۶														
۷														
۸														
۹														
۱۰														
۱۱														
۱۲														
۱۳														
۱۴														
۱۵														

یک جدول با دو شرح

▼ **افقی:**

- ۱- کشور راست و درست - فراهم
- ۲- کشوری در اروپا - لطیف، ملایم، پس زدن
- ۳- بینامین انعقاد خون - موضعی در مناسب
- ۴- شهر استان فارس - کام
- ۵- فقا و معنی - فلا صورت - سازنده پای افزار
- ۶- مخفف نیکو - از اصطلاحات دستور زبان فارسی - ماه نو
- ۷- دستگاه رادار - تبیی در «فرانسه» - متحد
- ۸- مهمی - هافیک ملی پوش پرسپولیس - نهم‌افزار - تایپ فرمول و معادلات ریاضی
- ۹- مروراد چشم - آهسته، آرام - سرپینه
- ۱۰- گلی زیبا و تزئینی - خوش اندام - سازمان هواشناسی
- ۱۱- سوخرک اصلی بدن - مشاور - نوعی از بستنی
- ۱۲- حشاک آلمانی - اسب چاپار - سوغات داغ و شیرین اراک
- ۱۳- تیرپیکاندار - پدر «سمفونی» - آینده - عدد ورزشی
- ۱۴- پیش‌نام مردان - کم کردن - مکت، آهستگی
- ۱۵- درختچه سبز دارویی - گوشت کبابی

▼ **عمودی:**

- حکومت و فرمانروایی - ویزیتور
- رخسار و ریخت - فروغ - پایداری
- علامت مصدر جملی - لوله نقدیه و آب‌رسانی
- کبلاه - نیلی‌رنگ - نام آذری
- پیپک - Q - شهرستان کردستان
- نیست شدن - جمع ناخیه - انبوهی، انباشتگی
- فلاتی - مقابل «دوشیزه» - خطریذیری
- بمثنی زایش - سه‌طیلات - قاضی - چیدن محصول
- یکی از کوچکترین کشورهای جهان
- شهر صنعتی «آلمان» - کل - سراسر - پذیرزگ - پمپودن
- یواش یواش - تایناک و منور - دانه، مهار
- یکی از روش‌های انتقال گرما - سبزی مقوی معد - ساز تیره
- بذر - تیمم شدن - فدارسیون شنا
- عنصر گوادر - شلنتوک و برنج پوست نکنده -
- کشوری در قاره کهن - تصدیق انگلیسی
- دم و یازدم - بخش صوت جیبی - درامانت رواد نیست
- بنیانگذار مفاریان - مسیر گمراه‌کننده

▼ **افقی:**

- ۱- ابزاری در آزمایشگاه - نوایی در ویژه
- رئیس جمهور پیشین «بوتسوانا» - شکافتن قبر- پیشونده ده تایی
- از به پا کردنی‌ها - از خود گذشتن - حرکت فونبال - سلکتیون‌گاشی در «مکارستان»
- آلدراکدن پیامن - ماست چکیده - تصویب شده
- حرکت باد - نویسنده - آئین خدایرستی
- سنایش - نظیر - سومین دین بزرگ جهان
- ایالت «آمریکا» - جمله - جواب «های»
- لنکه بار - فیلم راج کاپور - این هم فیلم «اربرت دی»
- اسب سفید - سریع - درختی سایه‌گستر

کیش‌نوش

تولید و توزیع آب معدنی در سراسر جزیره، تحویل در محل

۴۴۴۷۳۴۲۲-۴۴۴۷۳۴۲۱